

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: PO-8S/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8023200193
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Sabadošová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:8023200193.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Tatiany Sabadošovej a členov senátu JUDr. Ing. Lenky Figulovej a Mgr. Michala Magura, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, XXX XX D., právne zastúpeného: doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD. & Associates, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Hlavná 25, 040 01 Košice, IČO: 52 651 258, proti žalovanému: Starosta Obce Ličartovce, so sídlom Ličartovce 239, právne zastúpeného: Advokátska kancelária VALO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Konštantínova 3, 080 01 Prešov, IČO: 36 868 434, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 09.02.2023, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného – starostu Obce Ličartovce zo dňa 09.02.2023 a rozhodnutie Obecného úradu Ličartovce zo dňa 25.01.2023 a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca žiadosťou o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“) podanej na Obecnom úrade Ličartovce dňa 18.01.2023, požiadal Obec Ličartovce o sprístupnenie informácií o aktuálnom stave v územnom konaní „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu obce“, keďže posledná zverejnená informácia je zo dňa 09.09.2021, a o „vyhotovenie kópií všetkých dokumentov, ktoré k uvedenému konaniu prislúchajú a sú súčasťou spisu“, všetko v zákonom stanovenej lehote.

2. Obec Ličartovce (ďalej aj „povinná osoba“) v liste č. 49/2023 zo dňa 25.01.2023 označenom ako „Odpoveď k žiadosti o sprístupnenie údajov „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu obce““ uviedla, že „požiadavke - sprístupnenie údajov“ vyhovuje, a žiadosti o vyhotovenie kópií všetkých dokumentov, ktoré k uvedenému konaniu prislúchajú obecný úrad „nie je povinný vyhovieť“, nakoľko ide o rozsiahlu dokumentáciu a na takúto činnosť nie je kapacitne vybavená. Žalobca bol zároveň upovedomený o tom, že do požadovaných dokumentov môže nahliadnuť na obecnom úrade počas úradných hodín, a navrhovaný termín stretnutia dňa 06.02.2023 nevyhovuje právnikovi obce. Žalobcovi bolo záverom odporúčané adresovať požiadavky týkajúce sa prístupovej cesty písomnou formou obci, ktorá sa s nimi

bude zaoberať. V záhlaví predmetného listu je uvedená Obec Ličartovce; list je podpísaný starostom obce a opatrený pečiatkou Obce Ličartovce.

3. Proti rozhodnutiu povinnej osoby žalobca podal odvolanie zo dňa 06.02.2023 (dátum podania, resp. doručenia odvolania nie je na odvolaní v administratívnom spise vyznačený), v ktorom žiadal, aby druhostupňový orgán vrátil vec na nové konanie alebo žiadosti o sprístupnenie informácií vyhovel. Odvolanie žalobca odôvodnil absolútnou absenciou formy rozhodnutia obecného úradu ako prvostupňového orgánu, stanovenou v § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžik/1/2020. Odpoveď povinnej osoby tak nespĺňa zákonom stanovené náležitosti rozhodnutia, nakoľko neobsahuje výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Keďže obec nesprístupnila žiadané informácie, je potrebné na jej odpoveď prihliadať ako na vadné rozhodnutie. Ďalšou odvolacou námietkou bola vecná nesprávnosť rozhodnutia povinnej osoby. Podľa žalobcu neexistujú zákonné dôvody na neposkytnutie požadovaných informácií. Všetky žiadané informácie, v rozsahu uvedenom v žiadosti, sú predmetom inštitútu slobodného prístupu k informáciám podľa predmetného zákona, v nadväznosti na čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej žalobca namietal, že vo veci rozhodol starosta obce ako nepríslušný orgán, s poukazom na § 19 ods. 2 druhej vety zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

4. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí označenom ako „Odpoveď na odvolanie proti rozhodnutiu o nesprístupnení informácií“ č. 49-2/2023 zo dňa 09.02.2023 vo veci odvolania žalobcu proti rozhodnutiu Obce Ličartovce č. 49/2023 zo dňa 25.01.2023 o nevyhovení žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám uviedol, že skutočnosti uvádzané žalobcom v odvolaní považuje za nepravdivé, a preto nebude na nich reagovať. Všetky požadované informácie boli žalobcovi poskytnuté, bola mu sprístupnená príslušná spisová dokumentácia na nahliadnutie, a mohol požiadať o vyhotovenie kópií listín. Žalobca bol starostom upozornený, že funkciu vykonáva (v tom čase) len druhý mesiac, predmetný spis preto nenaštudoval, a prebieha zisťovanie aktuálneho stavu predmetnej agendy. Obecný úrad tak podľa žalovaného vyšiel žalobcovi maximálne v ústrety. Záverom žalovaný uviedol, že požadované dokumenty boli zverejnené na úradnej tabuli od 09.09.2021, pričom za úplnosť ich zverejnenia zodpovedá bývalá starostka obce. V záhlaví predmetného listu je uvedená Obec Ličartovce; list je podpísaný starostom obce a opatrený pečiatkou Obce Ličartovce.

II.

Konanie pred správnym súdom

5. Včas podanou správnu žalobou doručenu Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „pôvodný správny súd“) elektronicky dňa 12.04.2023 žalobca navrhol, aby správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 09.02.2023 a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 25.01.2023 zrušil a vec žalovanému vrátil na ďalšie konanie. Napadnuté rozhodnutia správnych orgánov považuje za nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

6. Žalobca v správnej žalobe opätovne uviedol a zdôvodnil námietky vznesené v odvolacom konaní, na ktorých zotrval, opísal skutkový stav veci, odvolacie námietky ako aj ich posúdenie žalovaným v napadnutom rozhodnutí.

7. Žiadosťou zo dňa 18.01.2023 žalobca žiadal Obec Ličartovce ako povinnú osobu o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám (v rozsahu uvedenom v ods. 1. odôvodnenia) za účelom získania podkladov, ktoré by preukazovali, že zo strany žalovaného došlo k neoprávnenému užívaniu súkromných pozemkov vo vlastníctve žalobcu.

8. Žalobca ďalej zdôraznil, že rozhodnutie, ktorým sa nevyhovelo žiadosti o sprístupnenie informácií, nespĺňa materiálne a formálne náležitosti rozhodnutia podľa § 47 správneho poriadku nakoľko neobsahuje výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní, s poukazom na § 18 ods. 2 a § 22 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžik/1/2020. V „odpovedi“ absolútne absentuje forma rozhodnutia obecného úradu ako prvostupňového orgánu, a nie je ani formálne označená ako rozhodnutie. Ďalej absentuje výroková časť; povinná osoba len konštatovala, že nie je povinná vyhovieť požiadavke žiadateľa, avšak neuviedla konkrétne ustanovenia právneho predpisu, na ktorý sa odvoláva. Zákonné požiadavky podľa § 47

ods. 3 správneho poriadku nespĺňa ani odôvodnenie odpovede. Ďalšou absentujúcou náležitosťou je poučenie o možnosti využitia opravného prostriedku, ktorý zabezpečuje legitímnu možnosť preskúmania nezákonného, či nesprávneho rozhodnutia. Nakoľko odpoveď nie je rozdelená na výrok, odôvodnenie a neobsahuje ani poučenie o možnosti podať opravný prostriedok, rozhodnutie je nezrozumiteľné a arbitrárne. Keďže obec nesprístupnila informácie žiadané žiadateľom, je potrebné na odpoveď obce nazerať ako na vadné rozhodnutie bez predpísaných náležitostí.

9. Vychádzajúc z uvedeného, odpoveď povinnej osoby zo dňa 25.01.2023 nie je podľa žalobcu rozhodnutím podľa § 46 správneho poriadku, keďže nespĺňa zákonné náležitosti. Ak by aj súd vyhodnotil odpoveď ako rozhodnutie, toto rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť. Žiadateľovi o informácie nie je zrejmé, na základe akých skutočností (právnych a skutkových) a akých myšlienkových úvah správny orgán vyhodnotil, že žiadané informácie nie sú povinne sprístupňovanými. Žiadateľ nemá možnosť sa z rozhodnutia správneho orgánu dozvedieť, či je nesprístupnenie informácií materiálne správne.

10. Žalobca považuje spôsob vybavenia žiadosti za nesprávny, v rozpore so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, ktorý v § 2 definuje obec ako povinnú osobu a požadované informácie, ktoré sú predmetom žiadosti, spadajú do rozsahu informačnej povinnosti povinnej osoby podľa § 3 uvedeného zákona. Zákonné dôvody na neposkytnutie vyžiadaných informácií podľa žalobcu neexistujú. Ustanovenie § 7 ods. 1 zákona upravuje možnosť povinnej osoby odkázať na už zverejnenú informáciu, a to bez zbytočného odkladu, najneskôr do 5-tich dní od podania žiadosti. Povinná osoba stanovenú lehotu nedodržala. Obsahom žiadosti bolo aj vyhotovenie kópií dokumentov k predmetnému spisu. Na webovej stránke obce sa však k predmetným dokumentom nenachádzajú aktuálne informácie; posledné sú zo 09/2021. Citujúc § 3 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám žalobca má za to, že zákonným negatívnym vymedzením sú povinné osoby povinné sprístupniť všetky informácie, ktoré majú k dispozícii, s výnimkou tých, ktoré ustanovuje zákon. K obmedzeniu práva na informácie musí existovať závažný a ospravedliteľný dôvod predvídaný právnym poriadkom, a právo na informácie môže byť obmedzené len z legitímnych dôvodov. Informácie žiadané žalobcom, ako aj ich rozsah, sú predmetom inštitútu slobodného prístupu k informáciám podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, v nadväznosti na čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky.

11. Pochybenie ďalej podľa žalobcu nastalo aj v príslušnosti orgánu, ktorý rozhodnutie o nesprístupnení informácií vydal. O nesprístupnení informácií rozhodol starosta obce Ličartovce. Citujúc § 19 ods. 2 druhej vety zákona o slobodnom prístupe k informáciám, žalobca poukázal na skutočnosť, že v prípade obce ako povinnej osoby je prvostupňovým orgánom obecný úrad a starosta obce je až druhostupňovým orgánom. Ak rozhodol starosta obce v prvom stupni, tak v druhom stupni bude rozhodovať ten istý orgán, ako konal a rozhodol v prvom stupni (starosta obce), čo je nielen v rozpore so zákonom, ale aj v príkrom rozpore s princípmi právneho štátu.

12. Na základe vyššie uvedeného žalobca uzavrel, že odpoveď povinnej osoby zo dňa 25.01.2023 nemožno kvalifikovať ako rozhodnutie podľa ustanovení správneho poriadku ako subsidiárneho právneho predpisu k zákonu o slobode informácií, keďže nespĺňa ani minimálne zákonné náležitosti rozhodnutia formulované v § 47 správneho poriadku. Vybavenie žiadosti o poskytnutie informácií je arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov; odpoveď zo dňa 25.01.2023 je vecne nesprávna a o žiadosti nerozhodoval vecne príslušný orgán. Žalovaný nepostupoval v súlade so zákonom a nevydal písomné rozhodnutie o nesprístupnení informácií podľa § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

13. Starosta obce ako druhostupňový správny orgán postupoval v rozpore s § 7 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, keď žalobcu v odpovedi na odvolanie proti rozhodnutiu o nesprístupnení informácií zo dňa 09.02.2023 odkázal na úradnú tabuľu či webovú stránku obce, kde sa predmetné dokumenty údajne nachádzajú, pričom žalobca v odvolaní trval na sprístupnení kópií požadovanej dokumentácie.

14. Žalobca namietal, že v odpovedi zo dňa 09.02.2023, ako aj v odpovedi zo dňa 25.01.2023 absentovalo formálne označenie rozhodnutia, výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Odpoveď zo dňa 09.02.2023 neobsahovala žiadny odkaz na konkrétne ustanovenie príslušného právneho predpisu.

15. Na základe uvedeného, odpoveď povinnej osoby zo dňa 25.01.2023, ako aj druhostupňové rozhodnutie starostu obce Ličartovce o zamietnutí odvolania a potvrdení prvostupňového rozhodnutia zo dňa 09.02.2023 sú nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

16. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 08.06.2023 poukázal na skutočnosť, že štatutárny zástupca žalovaného (starosta) začal vykonávať svoju funkciu v 12/2022, a v čase podania predmetnej žiadosti dňa 18.01.2023 nebol oboznámený s úplnou dokumentáciou týkajúcou sa obce. V záujme riadneho vybavenia žiadosti sa uskutočnilo osobné stretnutie so žalobcom, kde mu bol predložený požadovaný spis v rozsahu cca 30 cm, t. j. niekoľko tisíc strán. Žalobca bol vzhľadom na rozsah spisovej dokumentácie požiadaný o spresnenie, do ktorých listín chce nahliadnuť, prípadne kópie ktorých listín žiada vyhotoviť, čo bolo podľa žalovaného v súlade s § 16 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Po tom, čo žalobca zistil rozsah administratívneho spisu uviedol, že ďalší postup prekonzultuje so svojim právnikom a spresní informácie, a listiny, sprístupnenie ktorých žiada. Žalobca tak však neučinil, a preto nebolo možné vyhovieť jeho žiadosti.

17. Žalovaný ďalej vo svojom vyjadrení uviedol, že žalobu považuje za šikanóznú a zbytočnú. V prípade, ak žalobca bude požadovať vyhotovenie kópie celého spisového materiálu, žalovaný z dôvodu nedostatku kapacitných možností zabezpečí vyhotovenie kópií prostredníctvom komerčného subjektu a náhradu súvisiacich výdavkov bude požadovať od žalobcu.

18. Žalovaný súčasne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/55/2015 zo dňa 02.02.2016, z ktorého vyplýva, že povinná osoba nie je povinná získavať, vyžadovať, zhromažďovať, vyhodnocovať, vyhľadávať alebo dokonca spracovávať materiály požadované žiadateľom, ak sa v ich originálnej podobe v jeho dokumentácii nenachádzajú a ani to, aby povinné osoby museli vykonávať na žiadosť oprávnených osôb také úkony, ktoré nesmerujú k výkonu ich právomoci, alebo realizovať vyhodnocovaciu činnosť na požiadanie.

19. V závere vyjadrenie žalovaný navrhol, aby žalobca uviedol, či trvá na vyhotovení predmetných kópií, a či uhradí žalovanému s tým spojené náklady, a v prípade, ak žalovaný vyhovie, či bude trvať na svojej žalobe.

20. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zo dňa 09.08.2023 uviedol, že v celom rozsahu zotrváva na svojich doterajších skutkových a právnych tvrdeniach, ako aj na žalobnom návrhu uplatnenom v žalobe. Zdôraznil, že zo strany obecného úradu Ličartovce došlo v prvom stupni rozhodovania o žiadosti o informácie v dôsledku nesprístupnenia požadovaných informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám k vydaniu fiktívneho rozhodnutia o odmietnutí sprístupnenia žiadaných informácií. Proti tomuto fiktívnemu rozhodnutiu bolo podané odvolanie, ktoré bolo rovnako „vybavené“ nekonaním odvolacieho orgánu – starostu obce Ličartovce, bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia. Toto konanie malo rovnako za následok vydanie fiktívneho rozhodnutia o potvrdení prvostupňového rozhodnutia o odmietnutí sprístupniť požadované informácie.

21. Ďalej poukázal na skutočnosť, že žalovaný vo svojom vyjadrení pripúšťa, že odpoveď žalovaného zo dňa 25.01.2023 mala formálne nedostatky, čím žalovaný potvrdil, že pri vydávaní rozhodnutia o nesprístupnení informácií nekonal v súlade s § 47 správneho poriadku.

22. K tvrdeniu žalovaného, že predmetná žaloba je zjavne šikanózna a zbytočná žalobca uviedol, že žalovaný sa pokúša „zhojiť“ porušenie povinností vyplývajúci z ústavou zakotveného práva žalobcu na informácie tvrdeniami, ktoré nemajú oporu v žiadnom právnom akte, a ktoré sú ústavne neudržateľné. Akékoľvek „dovysvetlenia“ povinnej osoby v už prebiehajúcom súdnom konaní sú právne bezvýznamné, a bagatelizovaním nedostatkov vydaného rozhodnutia žalovaný prekrýva ignoranciu žalobcovej žiadosti o informácie v správnom konaní, čím zásadne porušuje právo žalobcu na prístup k informáciám.

23. Napriek tomu, že na žiadosti o sprístupnenie informácií žalovaný reagoval listom, išlo o neformálny spôsob odpovede žalovaného na žalobcovu žiadosť o informáciu, ktorý však nespĺňa zákonom stanovené základné atribúty na spôsob vybavenia predmetnej žiadosti a relevancia informácií v ňom obsiahnutých nezodpovedá požiadavke žalobcu.

24. Zámerom žalobcu v žiadnom prípade nie je hľadať formálne nedostatky v postupoch obce. Cieľom žalobcu nie je ani „šikanovať“ povinnú osobu infožiadosťami, ako to tvrdí žalovaný. Inú infožiadosť žalobca obci doposiaľ nepodal. Prioritným zámerom žalobcu pri podaní infožiadosti je domôcť sa informácií z dôvodov, že aktuálna zmena územného plánu obce sa dotkne aj nehnuteľností v jeho vlastníctve. Žalobca totiž nemá z hľadiska procesnej stránky inú právnu možnosť domôcť sa uvedených informácií požadovaných infožiadosťou než od obce. Táto totiž dlhodobo na web sídle obce nezverejňuje aktuálne dokumenty súvisiace s procesom zmien a doplnkov územného plánu obce. Konanie žalobcu tak nemôže byť definované ako samoučelné alebo účelové, pretože informácie, ktoré požadoval sprístupniť, sú povinne sprístupňovanými informáciami. Tvrdenie žalovaného, že ide o šikanózne konanie zo strany žalobcu je absolútne neprijateľné. Žalovaný má podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám právo žiadať sprístupnenie predmetných informácií bez toho, aby jeho konanie bolo označované za šikanózne.

25. K tvrdeniu žalovaného, ktorý odkazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 4Sžo/55/2015 zo dňa 02.02.2016, žalobca uviedol, že žiadosťou zo dňa 18.01.2023 nepožadoval od žalovaného vytváranie nových informácií, žiadal iba vyhotovenie fotokópie všetkých dokumentov, ktoré prislúchajú k územnému konaniu „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu obce.“

26. Citujúc § 14 a § 16 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám žalobca zdôraznil, že vo svojej žiadosti vyslovene uviedol, že požaduje vyhotovenie fotokópie spisu v písomnej forme, a preto sú tvrdenia žalovaného o osobnom stretnutí a nahliadnutí do spisu so žalovaným bezpredmetné. V súvislosti s uvedeným, ako aj úhradou výdavkov spojených so zadovážením fotokópií dokladov žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6S/19761/2010 zo dňa 26.01.2012.

27. Žalobca ďalej citujúc § 21 ods. 1 a 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, s poukazom na vyhlášku Ministerstva financií SR č. 481/2000 Z. z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií uviedol, že za samotné sprístupnené informácie alebo za prácu pri vybavovaní žiadosti o informácie sa úhrada neplatí. Žiadateľ o informácie je povinný uhradiť iba materiálne náklady (napr. cena spotrebovaného papiera, obálky, diskety, poštovné).

28. K tvrdeniu žalovaného, že v prípade ak žalobca bude naďalej požadovať vyhotovenie fotokópie predmetných dokumentov bude žiadať úhradu vecných nákladov od žalobcu preddavkovo žalobca uviedol, že povinná osoba nemôže od žiadateľa vyžadovať ani zálohu, ani predbežnú úhradu nákladov spojených so sprístupnením informácie alebo podmieňovať vybavenie žiadosti zaplatením tejto úhrady (poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 19S/216/02 zo dňa 14.11.2002).

29. V nadväznosti na uvedené má žalobca za to, že žalovaný svojím nepochybne ľahostajným prístupom k dodržiavaniu právnych predpisov porušil aj § 5 ods. 1 písm. f) zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zákonodarcu priamo v zákone zakotvil možnosť povinnej osoby na sprístupnenie informácií uplatňovať si náhradu vecných nákladov za sprístupnenie informácií vo výške materiálnych nákladov, ktoré vynaložil a zároveň mu uložil, aby za týmto účelom vyhotovil sadzobník, ktorý je povinný riadne zverejniť, zabezpečiť, aby žiadatelia, ktorí o sprístupnenie informácií žiadajú, už pri vstupe do právneho vzťahu, teda pri podávaní žiadosti o sprístupnenie informácií, si uvedomovali povinnosť úhrady materiálnych nákladov, ktoré si v súvislosti so sprístupnením informácií povinná osoba vo výške podľa zverejneného sadzobníka, resp. vo výške vynaložených materiálnych nákladov môže a bude za sprístupnenie informácie požadovať. Žiadateľ by už pri podaní žiadosti o sprístupnenie informácie, ktorá si vyžiada materiálne náklady zo strany povinnej osoby vyjadril súhlas s tým, že mu bude účtovaná náhrada materiálnych nákladov, ktoré v súvislosti so sprístupnením ním požadovanej informácie vzniknú. Žalobca nemal v tomto prípade možnosť pri podávaní žiadosti oboznámiť sa s výškou predpokladaných nákladov na obstaranie požadovaných informácií, keďže žalovaný žiaden sadzobník neploplátkov nezverejnil.

30. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zo dňa 06.11.2023 opätovne uviedol, že navrhuje, aby žalobca výslovne špecifikoval časť spisu, z ktorej požaduje vyhotoviť kópie, a to poukazujúc na cenu kópie formátu A4 v rozmedzí 0,20 - 0,30 eur. Po spresnení požiadavky žalobcu a oznámení výšky predpokladaných nákladov, žalovaný zabezpečí vyhotovenie kópií aj bez úhrady preddavku. Zotrvál na svojom tvrdení, že žaloba je šikanózna, nakoľko žalovaný prejavil vôľu žiadosti žalobcu vyhovieť, avšak z vyjadrení žalobcu je zrejmé, že toto už nie je jeho primárnym cieľom.

31. K vyjadreniu žalovaného (duplika), ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 06.11.2023, žalobca vyjadrenie nepodal.

32. Podľa § 3 ods. 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešiel výkon súdnictva od 01. júna 2023 z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach vo všetkých veciach, v ktorých je od 01. júna 2023 daná právomoc správnych súdov (t. j. aj v predmetnej veci). Vec bola náhodným výberom pridelená do senátu 3S a ďalej je vedená pod sp. zn. PO-8S/19/2023.

33. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 177 ods. 1 SSP v medziach žalobných bodov (§ 134 ods. 1 a § 183 SSP) a po zistení, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 178 ods. 1 SSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 181 ods. 1 SSP), rozhodol vo veci verejným vyhlásením rozsudku dňa 14.11.2024 bez nariadenia pojednávania v zmysle § 107 ods. 2 SSP, keďže nezistil žiadny z dôvodov, pre ktorý by bolo v predmetnej veci nevyhnutné nariadiť pojednávanie v zmysle § 107 ods. 1 písm. a) až e) SSP. Správny súd postupoval v súlade s § 137 ods. 4 SSP. Oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke súdu dňa 04.11.2024.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

34. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

35. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

36. Podľa čl. 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

37. Podľa § 3 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

38. Podľa § 4 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, žiadateľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá požiada o sprístupnenie informácie.

39. Podľa § 5 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, každá povinná osoba podľa § 2 ods. 1 a 2 je povinná zverejniť tieto informácie:

- a) spôsob zriadenia povinnej osoby, jej právomoci a kompetencie a popis organizačnej štruktúry,
- b) miesto, čas a spôsob, akým možno získať informácie; informácie o tom, kde možno podať žiadosť, návrh, podnet, sťažnosť alebo iné podanie,
- c) miesto, lehota a spôsob podania opravného prostriedku a možnosti súdneho preskúmania rozhodnutia povinnej osoby vrátane výslovného uvedenia požiadaviek, ktoré musia byť splnené,
- d) postup, ktorý musí povinná osoba dodržiavať pri vybavovaní všetkých žiadostí, návrhov a iných podaní, vrátane príslušných lehôt, ktoré je nutné dodržať,
- e) prehľad predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých povinná osoba koná a rozhoduje alebo ktoré upravujú práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu k povinnej osobe,
- f) sadzobník správnych poplatkov, ktoré povinná osoba vyberá za správne úkony, a sadzobník úhrad za sprístupňovanie informácií.

40. Podľa § 7 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak predmetom žiadosti je získanie informácií, ktoré už boli zverejnené, povinná osoba môže bez zbytočného odkladu, najneskôr však do piatich dní od podania žiadosti, namiesto sprístupnenia informácií žiadateľovi oznámiť údaje, ktoré umožňujú vyhľadanie a získanie zverejnenej informácie.

(2) Ak žiadateľ trvá na sprístupnení zverejnených informácií, povinná osoba mu ich sprístupní. V takom prípade začína lehota na sprístupnenie plynúť dňom, keď žiadateľ oznámil, že trvá na priamom sprístupnení informácie.

41. Podľa § 14 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

(2) Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

(3) Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

(4) Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

(5) Na žiadosť povinná osoba písomne potvrdí podanie žiadosti a oznámi predpokladanú výšku úhrady za sprístupnenie informácie.

42. Podľa § 16 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, informácie sa sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

43. Podľa § 17 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 18 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba poskytne žiadateľovi požadované informácie v rozsahu a spôsobom podľa § 16 v zákonom stanovenej lehote, urobí rozhodnutie zápisom v spise. Proti takému rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

45. Podľa § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Rozhodnutie nevydá v prípade, ak žiadosť bola odložená (§ 14 ods. 3).

46. Podľa § 18 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie, či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia rozhodnutia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti (§ 17).

47. Podľa § 19 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

48. Podľa § 19 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor). Proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy možno podať rozklad, o ktorom rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy.

49. Podľa § 19 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

50. Podľa § 22 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

51. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť jeho ďalšie náležitosti.

52. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

53. Podľa § 47 ods. 1 Správneho poriadku, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

(2) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

(3) V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

54. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

IV.

Právne posúdenie veci správnym súdom

55. Správny súd v Košiciach ako správny súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 11 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a bez nariadenia pojednávania za splnenia podmienok uvedených v § 107 SSP dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané v súlade so zákonom.

56. Predmetom konania na správnom súde bolo preskúmanie rozhodnutia - listu žalovaného č. 49-2/2023 zo dňa 09.02.2023 označeného ako odpoveď na odvolanie, podané proti rozhodnutiu Obce Ličartovce č. 49/2023 zo dňa 25.01.2023 označenému ako odpoveď na žiadosť o sprístupnenie údajov. Žalovaný listom zo dňa 09.02.2023 žalobcovi oznámil, že údaje boli sprístupnené v požadovanom rozsahu, spis mu bol predložený na nahliadnutie a mohol požiadať o vyhotovenie kópií listín, pričom požadované dokumenty už boli zverejnené na úradnej tabuli od 09.09.2021.

57. Žalobca žiadosťou o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, podanou na Obecnom úrade Ličartovce dňa 18.03.2023, požiadal Obec Ličartovce o sprístupnenie údajov „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu obce“ a vyhotovenie kópií všetkých dokumentov, ktoré prislúchajú k uvedenému konaniu a sú súčasťou spisu.

58. V danom prípade ide o právo na informácie, ktoré spolu so slobodou prejavu patria medzi politické práva vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky (čl. 26). Právo na informácie je v modernom demokratickom právnom štáte jednou zo záruk zákonnosti. Len prostredníctvom informácií je možné účinne vykonávať kontrolu, keďže len informovaný občan sa môže efektívne podieľať na verejnom živote.

59. Právo na informácie podľa čl. 26 ods. 5 Ústavy SR potrebuje konkretizáciu osobitným zákonom (na rozdiel od slobody prejavu, takisto zakotvenej v čl. 26 Ústavy SR, ktorá nemusí byť bližšie špecifikovaná osobitnými predpismi). Súčasťou režimu práva na informácie je výslovne uložená povinnosť orgánov verejnej moci zverejniť (sprístupniť) informácie, ktoré sa zaručujú prostredníctvom práva na informácie.

60. Rozsah a podmienky prístupu k informáciám zaručeného Ústavou SR upravuje zákon o slobodnom prístupe k informáciám, podľa ktorého má každý právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii, pričom informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje. Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie sú štátne orgány, obce ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti. Všetky zákonom ustanovené obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia (§ 12 cit. zákona).

61. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „informácia“ tento nie je v zákone o slobode informácií priamo definovaný, je však už preskúmateľne ustálený aplikačnou praxou. Z hľadiska frazeologického možno pod pojmom informácia rozumieť správu, zvesť, údaj, skutočnosť, poznatok ako výsledok poznávacej činnosti. Vychádzajúc z výkladu účelu samotného zákona o slobode informácií, vo všeobecnosti platí, že v zmysle § 3 ods. 1 cit. zákona sa sprístupňujú všetky informácie, ktoré majú povinné osoby k dispozícii. S cieľom zachovania informačnej povinnosti povinnej osoby a aj práva na prístup k informáciám oprávnenej osoby je nevyhnutné v ďalšom štádiu skúmať, či informáciu ako takú možno sprístupniť v obmedzenom rozsahu podľa § 9, § 11 a § 12 cit. zákona. Ak informáciu nemožno sprístupniť ani v obmedzenom rozsahu, potom povinná osoba informáciu nesprístupní podľa § 8, § 10. V prípade obmedzenia práva na informácie, čiastočného alebo úplného, prechádza samotná žiadosť testom legality (súlada so zákonom) a testom legitimacy, akcentujúc podstatu a zmysel práva na informácie. Všeobecnými cieľmi sú opatrenia v demokratickej spoločnosti, ktoré sú nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) a ďalšie ciele vymedzené v § 8 až § 13 samotného zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Je povinnosťou povinnej osoby, teda aj žalovaného v danej veci, posúdiť možnosti sprístupnenia, obmedzenia nesprístupnenia alebo aj nesprístupnenia informácie z pohľadu proporcionality a odôvodnenosti takého zásahu do práv na informácie oprávnenej osoby a rozhodnúť jedným zo spôsobov ustanovených zákonom.

62. Povinnej osobe právna úprava zákona o slobode informácií umožňuje v rámci rozhodnutia o infožiadosti informáciu sprístupniť, rozhodnúť o čiastočnom alebo úplnom odmietnutí sprístupnenia, alebo žiadosť o sprístupnenie informácie odložiť. Odloženiu infožiadosti v zmysle § 14 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám predchádza výzva povinnej osoby na doplnenie, k čomu v predmetnom prípade zo strany žalovaného - povinnej osoby nedošlo, preto tento účinok nenastal. V prípade, ak sa jedná o informáciu, ktorá bola zverejnená, povinná osoba môže odkázať žiadateľa na zverejnenú informáciu (urobí tak najneskôr do 5 dní od prijatia žiadosti, s odkazom na údaje, ktoré umožňujú vyhľadanie zverejnenej informácie).

63. Pokiaľ povinná osoba nesprístupnila žalobcovi ním požadované informácie z ním uvedeného dôvodu v celom žiadanom rozsahu – podľa odpovede na odvolanie zo dňa 09.02.2023 bolo vyhovené iba žiadosti o sprístupnenie údajov a nebolo vyhovené žiadosti o vyhotovenie kópií, mala tak urobiť rozhodnutím v zmysle § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, podľa ktorého ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie.

64. Žalobca požiadal Obec Ličartovce o sprístupnenie informácie podľa zákona o slobode informácií žiadosťou podanou na obecnom úrade dňa 18.01.2023 spĺňajúcou všetky náležitosti stanovené v § 14 zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Obec (k oprávnenosti rozhodnúť ako povinná osoba v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám sa súd vyjadri nižšie) v lehote na vybavenie žiadosti požadované informácie poskytla iba sčasti (sprístupnená bola iba požadovaná spisová dokumentácia a neboli vyhotovené kópie listín v požadovanom rozsahu). O čiastočnom vybavení žiadosti tak preukázateľne nevydala povinná osoba rozhodnutie v súlade s § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a na žiadosť žalobcu bolo odpovedané iba obyčajným listom (povinná osoba nebola úplne nečinná, a preto sa nejedná o „fiktívne rozhodnutie“). Keďže povinná osoba odmietla sprístupnenie informácie v požadovanom rozsahu obyčajným listom, takéto „rozhodnutie“ je vzhľadom na absenciu základných formálnych a materiálnych náležitostí nepreskúmateľné a preto nezákonné.

65. Z dôvodu neposkytnutia požadovaných informácií v lehote na vybavenie žiadosti, žalobca podal proti uvedenému listu povinnej osoby odvolanie zo dňa 06.02.2023. Žalovaný mal uvedené „rozhodnutie“ o žiadosti o sprístupnenie informácií z vyššie uvedených dôvodov zrušiť rozhodnutím ako nezákonné. Reagoval však listom č. 49-2/2023 zo dňa 09.02.2023, ktorým oznámil žalobcovi, že žiadosti žalovaného bolo vyhovené, spis mu bol sprístupnený k nahliadnutiu, a mohol požiadať o vyhotovenie kópie ktorejkoľvek listiny. Žalovaný teda o odvolaní nerozhodol riadnym rozhodnutím v zmysle ust. § 19 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám v stanovenej lehote na vybavenie odvolania. Podanie žalobcu tak nebolo opätovne vybavené v režime zákona o slobode informácií, ale len ako bežná korešpondencia, a preto sa predpokladá, že žalovaný vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Obdobne ide o rozhodnutie, ktoré nespĺňa náležitosti ani po formálne a ani obsahovej stránke. Takéto rozhodnutie nie je možné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov možné správnym súdom preskúmať z hľadiska jeho zákonnosti.

66. Náležitosti rozhodnutia stanovuje ustanovenie § 47 Správneho poriadku. Podľa § 47 ods. 1 Správneho poriadku, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Výrok musí byť formulovaný presne, určito, stručne a musí úplne vyjadrovať vyriešenie veci, ktorá je predmetom správneho konania. Aby rozhodnutie mohlo vyvolať zamýšľané právne účinky, musí spĺňať predpoklady stanovené zákonom. Výrok je najdôležitejšou časťou rozhodnutia, pretože obsahuje rozhodnutie vo veci, ktorá musí byť jednoznačne špecifikovaná. Iba vo výroku rozhodnutia možno vysloviť vznik, zmenu alebo zánik individuálneho právneho vzťahu, ktorým sa zakladajú práva, určujú povinnosti, prípadne menia právne vzťahy. Žalobou napadnuté rozhodnutie okrem výroku rovnako neobsahuje odôvodnenie. Odôvodnenie zahŕňa a hodnotí všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výrok rozhodnutia, podáva celkový prehľad o priebehu konania, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, reaguje na pripomienky, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania. Medzi výrokom a odôvodnením musí byť logická zhoda. Odôvodnenie musí byť presvedčivé. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá ústavnému i zákonnému rámcu. Nevyžaduje sa síce, aby na každú zistenú skutočnosť alebo každý argument účastníka konania, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o skutočnosť alebo argument, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, musí sa s nimi správny orgán v dôvodoch rozhodnutia vysporiadať.

67. Osoby dotknuté rozhodnutím správneho orgánu majú právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých orgán verejnej moci vo veci rozhodol, je treba považovať za prejav arbitrárnosti znamenajúci porušenie Ústavou garantovaného základného práva. S uvedeným právom je v rozpore úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, extrémny nesúlad medzi právnymi závermi a skutkovými zisteniami, prípadne len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvodené, alebo situácia, kedy právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú. Absencia odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Osobe dotknutej takýmto rozhodnutím je tým odňatá možnosť skutkovo, či právne argumentovať proti záverom rozhodnutia.

68. Žalobca ako žiadateľ o poskytnutie požadovaných informácií mal právo, aby žalovaný, pokiaľ jeho odvolaniu proti rozhodnutiu nemienil vyhovieť, rozhodol rozhodnutím v súlade s ust. § 18 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ktoré by obsahovalo náležitosti rozhodnutia podľa § 47 Správneho poriadku, z ktorého odôvodnenia by sa žalobca mohol dozvedieť dôvody, pre ktoré jeho odvolaniu nebolo vyhovené.

69. Správny súd vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že žalovaný pri rozhodovaní o žalobcom podanom odvolaní listom č. 49-2/2023 zo dňa 09.02.2023 postupoval spôsobom, ktorý je v rozpore s platnou právnou úpravou zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo potrebné v zmysle § 191 ods. 1 písm. d) SSP zrušiť a to z dôvodu nepreskúmateľnosti, a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

70. Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude vo veci opätovne konať a znovu posúdiť žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácií a rozhodnúť o nej, resp. rozhodnúť o žalobcom podanom odvolaní, v súlade s

právnym názorom správneho súdu prezentovaným v odôvodnení tohto rozhodnutia, ktorým je správny orgán podľa § 191 ods. 6 SSP v ďalšom konaní viazaný.

71. Súd dáva do pozornosti žalovaného, že prvostupňovým orgánom obce na vydanie rozhodnutí o nesprístupnení informácií je „Obec – Obecný úrad“. Prvostupňové rozhodnutie o odmietnutí má teda v zmysle § 19 zákona o slobodnom prístupe k informáciám vydať písomne poverený zamestnanec obecného úradu (ide o zákonnú výnimku, keď je obecnému úradu priznaná právna subjektivita na rozhodovanie). V prípade odvolacieho konania, ak prvostupňový orgán, t. j. obecný úrad nerozhodne o odvolaní v rámci autoremedúry sám, predloží spisový materiál spolu s výsledkami doplneného konania odvolaciemu orgánu, ktorým je v tomto prípade starosta obce a o predložení upovedomí účastníka konania. Následne má starosta obce v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám 15 dní na rozhodnutie o odvolaní. Starosta môže rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť alebo odvolanie zamietnuť a rozhodnutie obecného úradu potvrdiť. Starosta má ďalej možnosť rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť obecnému úradu na nové prejednanie a rozhodnutie (ak je to vhodné najmä z dôvodu rýchlosti a hospodárnosti konania). Po tom ako sa vec vráti obecnému úradu má tento lehotu 8 pracovných dní (15 v prípade informácie pre slabozrakých a nevidiacich) na to, aby buď informáciu poskytol alebo o veci inak rozhodol, pričom je viazaný právnym názorom starostu obce vyjadreným v rozhodnutí o odvolaní. Ak rozhodne obecný úrad po tom, ako sa mu vec vrátila od starostu, toto rozhodnutie je možné opäť napadnúť odvolaním. V opačnom prípade by bola porušená zásada dvojinstančnosti konania. Aj v odvolacom konaní platí, že ak odvolací orgán v stanovenej lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol, t. j. vydal tzv. fiktívne rozhodnutie. Rozhodnutie starostu obce, ako aj obecného úradu, musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti, tak ako je vyššie uvedené.

72. Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že podmieňovanie poskytnutia požadovaných informácií predchádzajúcim zaplatením úhrady materiálnych nákladov zo strany povinnej osoby zákon o slobodnom prístupe k informáciám neumožňuje. Uvedený zákon (§ 21) a aj nadväzujúca vyhláška Ministerstva financií SR č. 481/2000 Z. z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií však jednoznačne stanovujú, že informácie sa sprístupňujú bezplatne a že úhrada sa platí len za bezprostredne súvisiace materiálne náklady spojené s obstaraním nosiča informácie a s odoslaním informácie (poštovné, balné). Nie teda aj za úkony prenesenia informácií na nosič, cenu práce, amortizáciu technického zariadenia a pod.. Ak k tomu vo výnimočných prípadoch povinná osoba pristúpi (napr. v záujme obrany pred samoúčelným resp. šikanóznym zahlcovaním obecného úradu mimoriadne rozsiahlymi infožiadosťami) výška úhrady by nemala prevyšovať úhrady za fotokópie.

73. O práve na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd samostatným uznesením v súlade s § 175 SSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

74. Rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od doručenia rozsudku na Správny súd v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak

sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v ustanovení § 440 ods. 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d) (sociálne veci, veci azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).